

Onderwerp: **Gemeentelijk Rioleringsplan; water- en rioleringsvisie en -programma Barneveld.**

Samenvatting raadsvoorstel.

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) geeft invulling aan de verplichting vanuit de Wet Milieubeheer om de water- en riooltaken en de bekostiging hiervan vast te leggen. Dit nieuwe plan heeft een looptijd van 2021 tot 2026 en vervangt hiermee het oude GRP dat liep tot 2020.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2026 vast te stellen waarin de volgende doelen zijn opgenomen om invulling te geven aan de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater:
 - Het rioolbeheer doelmatig uit te voeren.
 - Duurzame omgang met hemelwater op openbaar - en particulier terrein.
 - Er mag geen schade op particulier terrein optreden als gevolg van water op straat door hevige buien. Basisfuncties (vitaal en kwetsbaar) in de regio blijven operationeel en bereikbaar. Wijken en werklocaties blijven bereikbaar via doorgaande wegen.
 - Grondwater mag niet tot structurele overlast leiden.
 - De leefomgeving is robuust, veerkrachtig en klimaat adaptief ingericht.
 - Duurzaam te handelen.
 - Een bijdrage te leveren aan - en meerwaarde creëren uit de samenwerkingsverbanden Platform Water Vallei en Eem en Afvalwaterteam Ede-Barneveld-Veenendaal.
 - De rioolheffing heeft een kostendekkend tarief.
2. Het College opdracht te verlenen tot verdere uitwerking van de maatregelenprogramma's in jaarplannen.

1. Inleiding.

De kern van het GRP is de invulling van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarnaast is er extra aandacht voor oppervlaktewater, klimaatadaptatie, duurzaamheid en samenwerking. Zo draagt riolering & water bij aan een toekomstbestendig Barneveld. Het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) speelt daarmee in op nieuwe ontwikkelingen.

Zoals de titel aangeeft houdt het nieuwe GRP rekening met de invoering van de Omgevingswet.

Hierbij gaat de water- en rioleringsvisie uit hoofdstuk 2 deel uitmaken van de Omgevingsvisie en gaan de hoofdstukken 3 en 4 een gemeentelijk water- en rioleringsprogramma vormen.

De Kaderstellende Notitie die de Gemeenteraad op 12 november 2020 heeft vastgesteld is het uitgangspunt voor het nieuwe GRP.

Voor dit GRP is een inspraakprocedure gevolgd. Er zijn geen inspraakreacties ingediend.

Het waterschap Vallei en Veluwe en de provincie Gelderland zijn volgens de wetgeving rechtstreeks benaderd en hebben beiden geen gebruik gemaakt van de inspraak mogelijkheid. Het waterschap Vallei en Veluwe heeft positief gereageerd.

De reacties zijn samengevat in de bijgevoegde reactienota.

2. Door de raad gestelde kaders.

- Kaderstellende Notitie (november 2020).

3. Effect/Meetbare doelstellingen.

Door invulling te geven aan de uitvoering van het GRP worden de volgende effecten beoogd:

- Het zorgdragen voor een goede volksgezondheid.
- Het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater.
- Het verminderen van de verdroging.
- Klimaatbewust handelen van bewoners, bedrijven en instellingen.
- Het beperken van wateroverlast bij hevige regenval.
- Door grondwaterbeheer bijdragen aan het beoogd gebruik voor de stedelijke functies wonen, groen en wegen.
- Een klimaat robuust ingerichte openbare ruimte.
- Het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater.
- Het bijdragen aan de goede werking van de rioolwaterzuivering.

4. Argumenten.

1. *Het GRP en de daarin opgenomen visie, programma en doelen vast te stellen als koers voor 2026.*

- 1.1. Gemeenten zijn wettelijk verplicht de invulling van de gemeentelijke watertaken en de bekostiging voor een bepaalde periode vast te leggen in een Gemeentelijk Rioleringsplan (Wet Milieubeheer, artikel 4.22) tot de invoering van de Omgevingswet.
- 1.2. In de Omgevingswet komt het GRP niet terug als een verplicht programma, de gemeente *kan* een Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP) vaststellen.
- 1.3. Diverse ontwikkelingen zijn van belang voor het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken, nu en in de toekomst. De klimaatverandering heeft grote invloed maar ook ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, de toename aan verharding, risico-gestuurd rioolbeheer en samenwerking zijn van belang. In het plan worden maatregelen geschetst waarmee Barneveld inspeelt op deze (toekomstige) ontwikkelingen.
- 1.4. Na de evaluatie van het gevoerde beleid in het GRP 2016 - 2019/2020 zijn de belangrijkste wets- en beleidswijzigingen in beeld gebracht. De speelruimte is op maandag 29 juni 2020 met de raadscommissie Grondgebied besproken in een werksessie. Naast de drie wettelijke watertaken - die voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater – zijn actuele thema's als klimaatadaptatie, regionale waterhuishouding, waterbeheer, duurzaamheid, de omgevingswet, financiering en formatieplaatsen besproken. Aan de hand van stellingen en een stemming hierover is de algemene mening opgehaald en is aansluitend een kaderstellende notitie opgesteld die de Gemeenteraad op 12 november 2020 heeft vastgesteld.
Deze notitie is als leidraad gebruikt voor het nieuwe beleid in het GRP 2021-2026.
Er zijn doelen geformuleerd die zijn voorzien van maatstaven en meetmethoden om het resultaat van maatregelen te toetsen. Tenslotte zijn de doelen vertaald naar nieuwe - en beheermaatregelen.
- 1.5 Door het verlenen van inspraak is iedereen in de gelegenheid gesteld om te reageren op het ontwerp GRP.
De provincie Gelderland en het waterschap Vallei en Veluwe hebben beiden geen gebruik gemaakt van de inspraak mogelijkheid.
Verder is het ontwerpplan door inwoners 8 maal opgevraagd, is 1 maal een toelichtend antwoord verstrekt en zijn er geen inspraakreacties ingediend.

Een bestuurlijke samenvatting over de Visie en het Programma zijn als bijlage bij dit voorstel opgenomen.

2. *Burgemeester en wethouders opdracht te verlenen tot verdere uitwerking van de maatregelenprogramma's in jaarplannen.*

- 2.1. Na vaststelling door de Gemeenteraad is het GRP kaderstellend voor de uitvoering door het College en biedt het een referentiekader voor de jaarlijkse evaluatie – en uitvoeringsrapportages.
- 2.2. Met de vaststelling van het GRP zijn de bijbehorende maatregelen in de komende 6 jaar uit te voeren.
- 2.3. Jaarlijks worden de evaluatie van het uitgevoerde maatregelprogramma en de planning van het uit te voeren maatregelprogramma vastgesteld

5. Proces.

Vervolg/besluitvormingsproces (inclusief participatie):

Na vaststelling is het GRP kaderstellend voor de uitvoering door het College.

Participatie krijgt vorm door per uit te voeren project actief verbinding te zoeken met betrokken inwoners, wijkplatforms, bedrijven en instellingen, onder andere door middel van publicaties en informatieavonden.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:

In hoofdstuk 3: "Programma" en bijlage 4: "Overzicht werkzaamheden" staat aangegeven wanneer de maatregelen worden uitgevoerd.

Communicatie:

Na vaststelling door de Gemeenteraad wordt het GRP bekend gemaakt op de gemeentepagina van de Barneveldse Krant en de gemeentelijke website. Het GRP is digitaal en analoog verkrijgbaar (tegen reproductiekosten).

Overeenkomstig de Wet Milieubeheer wordt het GRP toegezonden aan de provincie Gelderland, het waterschap Vallei en Veluwe en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Evaluatie/controle:

De uitvoering van het GRP wordt inzichtelijk gemaakt door het opstellen en evalueren van (financiële) jaarplannen. De jaarplannen worden elk jaar ter besluitvorming aan het College voorgelegd en ter informatie aan de Gemeenteraad aangeboden. In 2026 vindt een evaluatie plaats over de gehele planperiode als voorbereiding op een nieuw GRP.

6. Financiële gevolgen.

De kosten voor de maatregelen worden gedekt uit de rioolheffing, waarbij de autonome kostenstijgingen worden opgevangen met een jaarlijkse stijging van de rioolheffing met 1,5%.

De toename van weersextremen - wateroverlast, watertekorten en hitte - door het veranderende klimaat vraagt om extra inspanningen in de projecten die in het kader van de gemeentelijke zorgplichten worden gepland. Daarnaast vraagt dit ook extra inspanningen bij ingrepen in de openbare ruimte waarbij water en riolering in eerste instantie niet het initiatief heeft. Riolen moeten niet alleen worden vervangen en regenwater afgekoppeld; de fysieke bovengrondse inrichting vraagt ook aanpassingen om een teveel en soms te kort aan water en hitte het hoofd te bieden. Hiervoor is een aanvullende jaarlijkse stijging van de rioolheffing met 2,5% opgenomen. Deze stijging is al in de begroting 2021 verwerkt en door de Gemeenteraad vastgesteld.

Het tarief van de rioolheffing in Barneveld voor een gemiddeld huishouden bedraagt in 2021 € 186,-. Met een jaarlijkse tariefverhoging vanaf 2021 van 4% (1,5%+2,5%) en inzet van de Reserve Egalisatiefonds riolering GRP (voorziening) worden de lasten ook op langere termijn gedekt en worden grote schommelingen in het tarief voorkomen. Op de lange termijn (tot 2100) is de rioolheffing 100% kostendekkend.

Het GRP 2027 is een ijkpunt waarbij opnieuw op basis van nieuwe – en beheermaatregelen naar de lastenontwikkeling en kostendekking wordt gekeken.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J.J. Luteijn

Bijlagen:

GRP 2021 – 2026.

Reactienota inspraak GRP Barneveld.

Samenvatting visie en programma.